

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัยและนวัตกรรม

พ.ศ. ๒๕๖๔

ศ.ดร.นพ.ภัทรชัย กิริตสิน

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล

17 ก.ย. 64

คลอดแล้ว !!
ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา เห็นชอบ
ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์
ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.

8 พ.ย. 64
ประกาศราชกิจจานุเบกษา

อยู่ระหว่างออกกฎหมายรอง 14 ฉบับ

หน้า ๙๓
เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๗๓ ก ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

พระราชบัญญัติ
ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม
พ.ศ. ๒๕๖๔

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔
เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดจากการให้ทุนของหน่วยงานของรัฐ
อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศส่วนรวม ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไข
ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

แผนการปฏิรูป
อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

10

ศ.(พิเศษ) ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
"ขับเคลื่อนประเทศด้วยวิทย์และศิลป์ เพื่อก้าวสู่ประเทศพัฒนาแล้ว"

10 <

พรบ.ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัยและนวัตกรรม

**ผู้รับทุนเป็น
"เจ้าของผลงานวิจัย"**

**เร่งผลักดันงานวิจัย
ออกสู่ธุรกิจมูลค่าสูง**

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
"ขับเคลื่อนประเทศด้วยวิทย์และศิลป์ เพื่อก้าวสู่ประเทศพัฒนาแล้ว"

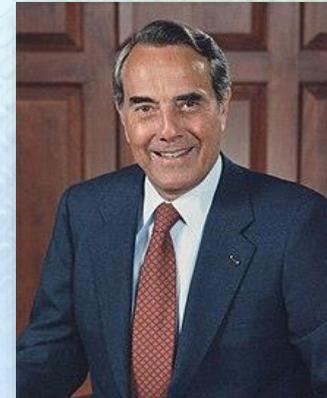

พรบ. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์
ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔

The Bayh-Dole Act (BDA)

Birch Bayh
Chair of the
Senate Intelligence Committee

Bob Dole
Chair of the
Senate Finance Committee

พรบ. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์
ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔

Bayh–Dole Act (BDA) (Patent and Trademark Law Amendments Act)

เป็นกฎหมายสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดจาก
ทุนวิจัยของภาครัฐ ประกาศใช้เมื่อ 12 ธ.ค. 1980

ก่อนปี ค.ศ. 1980 สิ่งประดิษฐ์จากมหาวิทยาลัยที่ได้รับทุนของรัฐ จะถือเป็นของรัฐ
พบว่ามียัตราการอนุญาตให้ใช้สิทธิ (licensing) ต่ำมาก (< 5% จากสิทธิบัตร 28,000+)

พรบ. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์
ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔

วัตถุประสงค์หลักของ BDA

คือการโอนสิทธิความเป็นเจ้าของของสิ่งประดิษฐ์นั้น
ไปให้มหาวิทยาลัย (ผู้รับทุน) เพื่อดำเนินการ
นำไปใช้ประโยชน์ (commercialization)

ทั้งนี้ ผู้รับทุนมีหน้าที่เปิดเผยสิ่งประดิษฐ์ (disclosure) ภายในเวลาที่กำหนด
และรายงานความก้าวหน้าต่อผู้ให้ทุนตามที่กำหนด

รวมถึง ผู้รับทุนต้องจัดสรรประโยชน์ให้กับผู้ประดิษฐ์ (inventor) อย่างเหมาะสม
และนำรายได้ส่วนหนึ่งไปพัฒนาการศึกษาวิจัย และช่วยส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็ก

พรบ. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์
ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔

March-in Right

ผู้ให้ทุน (แหล่งทุนภาครัฐ) มีสิทธิกำหนดเงื่อนไขและติดตามการนำไปใช้ประโยชน์ หากพบว่าไม่เป็นไปตามที่กำหนดสามารถขอโอนสิทธิความเป็นเจ้าของคืน หรือนำไปใช้ประโยชน์อื่นตามที่เห็นสมควรได้

หลังจาก BDA มีผลบังคับใช้ประมาณ 40 ปี พบว่าการนำสิทธิบัตรไปใช้ประโยชน์เพิ่มสูงขึ้นมาก (เช่น MIT เพิ่มขึ้น 12 เท่า) และสร้างมูลค่าเศรษฐกิจ 1.7 พันล้าน USD โดยประมาณครึ่งหนึ่งสามารถ license ได้ใน 4 ปีแรก

พรบ. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์
ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔

เปิดเผยเทคโนโลยี
(disclosure)

